

ПРОТОКОЛ № 1

засідання робочої групи з розроблення проєкту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року, утвореної розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 02 травня 2023 року № 202 (зі змінами, внесеними розпорядженням від 08 вересня 2023 року № 566) (далі – Робоча група)

12 вересня 2023 року

об 11 год. 00 хвилин

у форматі онлайн-конференції «Zoom»

(за посиланням

<https://us06web.zoom.us/j/8827049875?pwd=dW5YWU85b1BLME81SGlVbEFybE5sZz09I0>

ентифікатор конференції: 882 704 9875.

Код доступу: 12345.)

Головував:

БУТРИЙ

Дмитро Стефанович

- перший заступник голови Херсонської обласної державної адміністрації, голова робочої групи

Присутні:

Члени робочої групи:

ЧЕРНИШЕВА

Наталія Леонідівна

- в.о. начальника управління містобудування та архітектури Херсонської обласної державної адміністрації, секретар робочої групи

МАЛЯРЧУК

Ольга Іллівна

- заступник голови Херсонської обласної державної адміністрації

ШАНЬКО

Ярослав Вікторович

- заступник голови Херсонської обласної державної адміністрації

БУТРЕЙ

ОЛЕГ Петрович

- начальник управління з питань децентралізації та розвитку громад обласної державної адміністрації

ІЛЬЧЕНКО

Володимир Григорович

- заступник директора Департаменту розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації

ГАТІЛОВ

Юрій Юрійович

- перший заступник начальника Головного управління ДСНС України в Херсонській області (за згодою)

- КАРЧЕВИЧ**
Тетяна Євгенівна - директор Департаменту здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації
- БІЛЯЄВ**
Володимир Олександрович - заступник директора Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Херсонської обласної державної адміністрації
- КОЦЕГУБОВ**
Юрій Анатолійович - в.о. начальника Генічеської районної військової адміністрації
- МІШИН**
Артем Олександрович - заступник директора Департаменту розвитку економіки Херсонської обласної державної адміністрації – начальник управління розвитку підприємництва та промислової політики
- ПАВЛІШ**
Михайло Васильович - начальник Скадовської районної військової адміністрації
- СТАДНІК**
Наталія Владиславівна - начальник Каховської районної військової адміністрації
- ЛІТВІНОВ**
Володимир Володимирович - начальник Бериславської районної військової адміністрації
- БАЗЕНКО**
Григорій Анатолійович - заступник директора Департаменту захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації – начальник управління дозвільної діяльності
- ЦАРЬКОВА**
Віолетта Сергіївна - директор Департаменту реалізації гуманітарної політики Херсонської обласної державної адміністрації
- ЮНУСОВ**
Дмитро Анісович - в.о. директора Департаменту розвитку сільського господарства та зрошення Херсонської обласної державної адміністрації
- ЮШКО**
Тетяна Миколаївна - начальник управління освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації
- ЯРОШАК**
Олег Ярославович - директор Департаменту інфраструктури Херсонської обласної державної адміністрації

Запрошені:

КОЗИНА Віра	- координаторка групи консультантів програми USAID DOBRE
ЛЕБЕДИНСЬКА Ольга	- консультантка програми USAID DOBRE
РЕЗНИКОВА Катерина	- консультантка програми USAID DOBRE
ФЕДЧЕНКО Леся	- консультантка програми USAID DOBRE
ШУБИНА Ольга	- керівник напрямку програми USAID DOBRE

Військові адміністрації населених пунктів**Херсонський район**

БАБУЦЬКИЙ
Олександр Вікторович - начальник Станіславської сільської військової адміністрації

Бериславський район

КОСТЮК
Людмила Степанівна - начальник Кочубеївської сільської військової адміністрації

СЕЛЕЦЬКИЙ
Андрій Анатолійович - начальник Нововоронцовської селищної військової адміністрації

ШОКУРОВ
Олександр Анатолійович - начальник Новорайської сільської військової адміністрація

ШОСТАК-КУЧМЯК
Ганна Антонівна - начальник Високопільської селищної військової адміністрації

ВСТУПНЕ СЛОВО першого заступника голови Херсонської обласної державної адміністрації, голови робочої групи БУТРІЯ Д.С.

Зауважив, що для забезпечення комплексного відновлення територій було прийнято ряд законодавчих та нормативних актів.

Зокрема, постанову Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 року № 1159, яка є практичним дороговказом по розробці Програм комплексного відновлення територій.

Програма розрахована на відновлення і розвиток громад у післявоєнний період, відновлення та укріплення об'єктів існуючої інфраструктури, усунення недоліків щодо цивільного захисту в соціально-гуманітарній сфері, ефективне використання територій, збереження екології, розвиток промисловості, створення робочих місць, інклюзивні заходи тощо.

Програма комплексного відновлення є першочерговим документом, який дозволить мати загальне бачення форми відновлення в цілому, скласти цілісну картину й визначити конкретні кроки та етапи.

На виконання постанови Уряду № 1159 видано розпорядження начальника Херсонської обласної військової адміністрації від 02 травня 2023 року № 202 «Про розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року».

Цим документом утворено робочу групу у кількості 21 осіб, затверджено положення про неї та визначено управління містобудування та архітектури Херсонської обласної державної адміністрації відповідальним за розроблення проекту Програми.

У зв'язку з кадровими змінами розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 08 вересня 2023 року № 566 було внесено зміни до складу робочої групи.

З метою забезпечення публічності та прозорості розроблення Програми комплексного відновлення області на період до 2027 року розпорядження було опубліковано на офіційному вебсайті обласної державної адміністрації та на офіційних сторінках обласної державної адміністрації у соціальних мережах, встановивши строк подання пропозицій громадськості до проекту Програми до 01 червня 2023 року та було розпочато прийом пропозицій від громадськості до проекту Програми.

Також, з метою забезпечення представництва заінтересованих осіб, громадськості під час розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року видано розпорядження начальника Херсонської військової адміністрації від 16 травня 2023 року № 228 «Про консультативну раду з підготовки пропозицій до проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року» до складу Консультативної ради входять народні депутати України, представники органів державної влади, правоохоронних органів, військових формувань, військових адміністрацій населених пунктів, асоціацій, наукових установ, громадських об'єднань, міжнародних організацій, підприємств, установ, організацій тощо (за згодою).

Консультативна рада формує та подає свої пропозиції на розгляд робочої групи з розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року.

Фінансування робіт з розроблення Програми комплексного відновлення здійснюється за рахунок:

- бюджетних коштів;

- міжнародної технічної та/або поворотної чи безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій.

Програма комплексного відновлення:

- не належить до містобудівної документації;
- не підлягає стратегічній екологічній оцінці;
- не підлягає розгляду архітектурно-містобудівною радою.

Проект Програми комплексного відновлення підлягає громадському обговоренню.

Програма комплексного відновлення області включає такі розділи:

- 1) загальний опис області;
- 2) інформацію про наявність містобудівної документації на території області, аналіз щодо її актуальності та ступінь її реалізації;
- 3) інформацію про наявність регіональної стратегії розвитку, аналіз щодо її актуальності та ступеня реалізації;
- 4) аналіз негативних впливів (зокрема бойових дій, терористичних актів, диверсій, надзвичайних ситуацій) та оцінку їх наслідків (збитків), що призвели до необхідності розроблення програми;
- 5) аналіз ресурсів території для відновлення життєдіяльності області;
- 6) інформацію щодо необхідності підготовки території (зокрема здійснення розмінування, демонтажу зруйнованих будівель та споруд, рекультивації земель);
- 7) інформацію щодо технічної можливості, економічної доцільності відновлення населених пунктів (територій), що постраждали внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, надзвичайних ситуацій;
- 8) обґрунтовані пропозиції щодо відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів;
- 9) інформацію щодо технічної можливості, економічної доцільності відновлення інженерно-транспортної, енергетичної інфраструктури, інфраструктури електронних комунікаційних мереж, об'єктів водогосподарської інфраструктури (зокрема інженерної інфраструктури меліоративних систем);
- 10) обґрунтовані пропозиції щодо зміни функціонального призначення окремих територій області (які мають вплив на інтереси декількох територіальних громад) з урахуванням існуючої забудови та наявної містобудівної документації;
- 11) обґрунтовані пропозиції щодо перенесення об'єктів виробничої сфери (які мають вплив на інтереси декількох територіальних громад);
- 12) загальні підходи та пропозиції щодо комплексного відновлення, розвитку території області та заходи для їх реалізації з урахуванням норм і нормативів щодо просторового планування та землекористування, захисту навколишнього природного середовища та природних ресурсів, забезпечення населення закладами і послугами, що в них надаються, охорони культурної спадщини, розвитку транспорту та інженерної інфраструктури тощо;
- 13) створення безбар'єрного простору;
- 14) попередній фінансово-економічний розрахунок заходів для забезпечення комплексного відновлення області;

15) пропозиції щодо джерел фінансування заходів для забезпечення комплексного відновлення області.

Якісно підготовлена Програм – це запорука відновлення і фінансування на розвиток територій області та територіальних громад.

Наголосив, що без цих Програм ми не зможемо розробити План відновлення і розвитку. Отже розроблення Програми є необхідним.

Проект обласного плану відновлення та розвитку формується на основі пріоритетних напрямів відновлення та розвитку, визначених відповідною програмою комплексного відновлення області, а також з метою реалізації заходів та проектів, що створюють умови для розвитку регіону.

Зазначив, що Програма DOBRE надає технічну експертну підтримку в роботі над Програмами семи деокупованим громадам - партнерам Програми з Херсонської області, а саме Новорайській, Станіславській, Кочубеївській, Високопільській, Музиківській, Нововоронцовській, Великоолександрівській.

В цих територіальних громадах прийнято рішення щодо розроблення проекту програми комплексного відновлення території територіальної громади.

Планується до 31 вересня 2023 року вийти з готовими проектами Програм комплексного відновлення територій цих територіальних громад.

Сьогодні ми зібралися на перше засідання робочої групи.

На засідання робочої групи запрошені члени робочої групи, представники програми Добре та сім територіальних громад яким допомагає програма Добре в роботі над Програмами.

Запропонував побудувати роботу групи у форматі активного обговорення.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про проведену роботу з розроблення проекту Програм комплексного відновлення Херсонської області.

2. Про презентацію драфту програм комплексного відновлення території територіальних громад на прикладі Великоолександрівської селищної територіальної громади Херсонської області. Обговорення змісту програм для їхньої фіналізації.

Переходимо до обговорень питань порядку денного.

1. Про проведену роботу з розроблення проекту Програм комплексного відновлення Херсонської області:

СЛУХАЛИ: ЧЕРНИШЕВУ Н.Л. - в.о.начальника управління містобудування та архітектури обласної державної адміністрації

Поінформувала, що, відповідно до пункту 18 Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) та внесення змін до них, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 року № 1159 та розпорядження начальника обласної військової

адміністрації та затверджено від 02 травня 2023 року № 202 «Про розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року» Програма комплексного відновлення області розробляється управлінням містобудування та архітектури облдержадміністрації.

Про проведену роботу управлінням містобудування та архітектури з розроблення проекту Програми протягом цього періоду:

Протягом строку оприлюднення розпорядження начальника обласної військової адміністрації та затверджено від 02 травня 2023 року № 202 «Про розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року», на електронну адресу управління надійшло 10 пропозицій до Програми комплексного відновлення, а саме від:

ТОВ «Планета РС», ТОВ «Спецбуд-Херсон», Група компаній «Українська будівельна гільдія», ТОВ «КБ АРХПРОСТІР», ТЗОВ «ІБК ІНЖИНІРІНГ ГРУП» ТОВ «ФЕНІКС ГРУП ПРОЕКТ», ТОВ «СТАВІТЕЛ», які запропонували свої послуги щодо виконання будівельних робіт, з технічного обстеження та інше і готові брати участь у відновленні та розбудові Херсонської області.

Від Одеського університету внутрішніх справ щодо сприяння у відновленні Херсонського факультету ОДУВС (це неодноразове їх звернення до ОВА).

Управлінням підготовлено проекти листів 14 міністерствам щодо державних інтересів (Мінцифри, Мінсоцполітики, Мінздоров'я, Мінкульт, Мінсовіти, Мінветеранів, Мінмолодь спорт, Міненерго, Мінекономіки, Мінстратегпром, Мінрегінтеграції, Мінекології, Мінінфраструктури, Мінагрополітики), а також 3 суміжним областям (Миколаївській, Запорізькій, Дніпропетровській) для їх врахування під час розроблення проекту Програми комплексного відновлення території Херсонської області на період до 2027 року та відповідні вихідні дані.

За результатами отримано пропозиції від Миколаївської, Запорізької, Дніпропетровської областей, а також від Мінекономіки, Мінсоцполітики, Мінекології, Мінмолодь спорт, Міненерго, Мінцифри, Мінстратегпром, Мінрегінтеграції, від інших міністерств чекаємо.

Управління є членом Робочої групи Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної Ради України щодо визначення пріоритетів та заходів з питань комплексного відновлення територій (областей, територіальних громад), постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, або в яких сконцентровані соціально-економічні, інфраструктурні, екологічні та інші кризові явища. Приймає участь у засіданнях цієї робочої групи.

Також управлінням підготовлено проект листа керівникам структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних військових адміністраціям, військових адміністрацій населених пунктів, територіальних підрозділам центральних органів виконавчої влади щодо виконання пункту 6 розпорядження № 202 «Про розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року» (далі - проект

Програми) стосовно надання матеріалів до вказаного проекту Програми відповідно до переліку питань.

Для підготовки матеріалів надано рекомендації з розроблення Програми комплексного відновлення області та території територіальної громади.

Пунктом 5 розпорядження від 02 травня 2023 року № 202 передбачено завдання начальникам військових адміністрацій деокупованих населених пунктів розпочати роботу з розроблення проекту програми комплексного відновлення території територіальної громади (її частини).

У зв'язку з тим, що до 17 травня 2023 року територіальні громади не розпочали цю роботу, тому управління винесло питання «Про активізацію роботи з розроблення проекту програми комплексного відновлення території територіальної громади» на нараду з начальниками військових адміністрацій населених пунктів Херсонської області під головуванням начальника обласної військової адміністрації яка відбулася 18 травня 2023 року.

За результатами наради начальником військової адміністрації видано доручення від 22 травня 2023 року № 111 та доручено начальникам військових адміністрацій деокупованих населених пунктів, видати розпорядження начальника сільської, селищної, міської військової адміністрації про розроблення проекту програми комплексного відновлення території територіальної громади на період до 2027 року, визначити спеціалістів, відповідальних за розроблення проекту програми та забезпечити розроблення проекту програми з урахуванням рекомендацій, а також щомісячно до 5 числа надавати інформацію управлінню про хід роботи з розроблення проекту програм.

Станом на 11 вересня 2023 року із 17 деокупованих територіальних громад в 16 прийнято рішення щодо розроблення проекту програми комплексного відновлення території територіальної громади (її частини). А в Новоолександрівській ТГ прийнято рішення про доцільність розробки Програми.

Визначено спеціалістів відповідальних за розроблення проекту програми.

На узагальнення управлінню також надходили запити від Новорайської, Станіславської, Кочубеївської, Високопільської, Музиківської, Нововоронцовської, Великоолександрівської та Борозенської територіальних громад щодо надання державних інтересів. Всім територіальним громадам вчасно надано відповіді.

25 серпня 2023 року управління ініціювало робочу нараду з представниками Департаменту реалізації гуманітарної політики, обласної інспекції по охороні пам'яток історії та культури і програмою Добре стосовно питань культурної спадщини.

2. Про презентацію драфту програм комплексного відновлення території територіальних громад на прикладі Великоколександрівської селищної територіальної громади Херсонської області. Обговорення змісту програм для їхньої фіналізації.

ПРЕЗЕНТУЄ: Віра КОЗИНА - координаторка групи консультантів програми USAID DOBRE.

Яка відмітила, що в Херсонській області на всій підконтрольній території до початку літа наступного року будуть розроблені якісні Програми комплексного відновлення території територіальної громади та кожна територіальна громада матиме унікальну систему візуалізації.

Наша група консультантів аналізує всі дані для фіналізації належним чином з профільними підрозділами, з якими ми неодноразово зустрічалися, радилися, за допомогу по наповненню даними.

Хочу наголосити, що кожна громада, дивлячись на ситуацію, може сама визначатися, до якого періоду буде тривати її відновлення.

Радилися також з профільним заступником по відновленню Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України Наталією Козловською стосовно періоду відновлення, то їх позиція така, що треба дивитися на серйозність руйнувань територій, їх потреби і не обмежуватися 2027 роком.

Демонстраційно хочу показати на екрані потреби громад, пріоритети, шляхи вирішення проблем. Треба розуміти джерела фінансування проекту, в умовах війни власних ресурсів не вистачає, будемо додатково використовувати свої дипломатичні, ділові контакти для залучення донорів та інвесторів.

На прикладі Високопільської територіальної громади, в якій зібрано найбільше показників, які необхідно аналізувати, будуть вкраплення з показниками Великоколександрівської територіальної громади, покажемо візуалізацію, структуру Програми. Покажу чому і які дані ми аналізуємо, а якщо їх немає, на що це впливає. Хочу зазначити, що такої роботи ще ніхто не робив, не фіналізував її, тому ми з вами повинні радитися, приймати рішення, в якому вигляді будуть подані результати дослідження.

Постанова Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 року № 1159 є досить гнучкою, вона дозволяє громадам творчо підходити до Програми і наскільки вона буде повною, залежить від громади.

Хочу порадитися на рівні області. Оскільки ми також входимо до складу робочої групи при комітеті Верховної Ради і бачимо багато програм, які розробляються на період до 2027 року, це термін середньострокового планування, але цей термін не є жорстким і обов'язковим. Він може продовжуватися, виходячи з конкретних ситуацій в громадах.

Якщо територія дуже постраждала, то обмежуватися 2027 роком не варто, документи повинні бути максимально уніфіковані.

Ми практично в сюди завершили громадські обговорення, вони були дуже серйозними, всі громади постаралися, зібрана велика кількість пропозицій громадськості.

Далі ми покажемо вам драфт звіту пропозицій за результатами обговорень.

Власне, з чого складається Програма (показує демонстраційні матеріали), як ми її структурували.

По-перше, загальна інформація про територіальну громаду, основні коди, куди відноситься, склад громади, характеристика, все що потрібно для майбутніх донорів.

Чернишева Н.Л., в.о.начальника управління містобудування та архітектури Херсонської обласної державної адміністрації запропонувала ідею, яку підтримала наша команда і втілила в Програми, де ми працюємо, по всій Україні. Це крім характеристик суто географічних, адміністративно-територіальних, статистичних, додавати «людяності». Тобто додавати історію громади, ці дані ми можемо використати для відновлення, тому що в кожній громаді є своя історія, свій спадок.

Є бачення, як це може монетизувати в гарному сенсі слова, все це для просування громади в історичному, туристичному контекстах, що допоможе заробляти громаді додатково кошти.

Розробляємо можливості організувати туристичні маршрути. До Програми буде додано багато ілюстраційного матеріалу. Покажемо вам саму систему візуалізації, будемо візуалізувати конкретні заходи.

Схематично показуємо розташування громади, логістику, транспортне сполучення, протяжність шляхів, хто балансоутримувач дороги, короткі характеристики населених пунктів громади. Це потрібно для визначення джерел і способів фінансування.

Тому важливо наскільки активно і якісно працює громада разом з консультантами.

Старости попрацювали з погосподарськими книгами і надали інформацію по кількості домогосподарств, з цими цифрами вже можна працювати.

Всі надані нам цифри – не суха статистика, за кожною з них стоїть показник, з яким цікаво працювати, якщо знати як це робити, складається характеристика про все, що відбувається в громаді, можемо багато чого моделювати варіанти розвитку сценарію.

Аналізували земельні ресурси громади, дуже незначна кількість сільбищних земель, значна частина хуторного заселення. З урахуванням війни, значна частина їх знелюднена, велика кількість населених пунктів, де проживає менше 20 осіб, є де не проживає жодної людини. Це велике питання і до громади, і до військової адміністрації. Стає питання черговості або доцільності відновлення цих населених пунктів. Або позбавлення їх статусу населених пунктів для подальшого репрофілювання земель та розвивати під ті проекти, які хоче громада.

Також цікавий показник – велика кількість розорених і освоєних сільськогосподарських угідь, що є не дуже ефективним показником використання цих земель, так як дуже велика зношеність цих земель, немає підґрунтя для сівозміни, для їх консервації, відпочинку.

Доцільно робити не просто вирощування чогось, або розвивати тваринництво, але і серйозно треба попрацювати над переробкою.

Значна частина земель знаходиться у приватній власності, тому треба працювати з приватним сектором для розвитку спеціалізованих програм.

З демографією дуже складна ситуація, для Херсонської області обезлюднення катастрофічне. На сьогоднішній день ми є стрімко старіючою нацією, з цим треба щось робити.

З 2013 року в Україні не велася демографічна статистика, але ми вирішили використати хоча і застарілі, проте все ж офіційні показники.

З демографією на сьогоднішній день складна ситуація, ми - стрімко старіюча нація, з цим треба щось робити. Я би рекомендувала максимально громадам і регіонам попрацювати в цьому напрямку, бо ці цифри багато на що впливають, що якраз і видно на прикладі Високопільської громади.

Відповідно до показників по Україні, дуже маленький приріст дітей та підлітків шкільного віку, мала кількість платників податків.

У розрізі по Херсонській області показники ці були крутими, вони були набагато стійкішими, був невеликий відсоток тих, хто перебуває на утриманні, досить висока питома вага тих, хто працює і платить податки. Але маленький приріст молоді, того майбутнього покоління, якому ми будуємо школи, розважальні центри, створюємо гуртки, і взагалі, заради кого ми відновлюємо територію.

Ми взяли для порівняння стан Високопільської громади до повномасштабного вторгнення і побачили, що показники багато в чому не просто змінилися, а стали набагато гіршими, ніж в середньому по Україні.

Втрачено більше, ніж 64% постійного населення, без динаміки приросту. І все це внаслідок тривалої окупації.

Треба працювати з тим населенням, що виїхало, через інтернет канали, месенджери, щоб зрозуміти, які у них плани на повернення.

Бачимо, що демографія з катастрофічними показниками, податкоспроможного населення стало 50%, а населення, що перебуває на утриманні вже сьогодні переважає і росте.

Тому говорити про розбудову шкіл і т.д не має сенсу, бо за 5-7 років не буде для кого ці об'єкти використовувати. Що і показують демографічні піраміди. І все це показує, в якому напрямку нам потрібно працювати.

Далі ми детально опрацювали бюджет, тут також дуже цікаві показники.

Бюджети ми аналізуємо по характеристикам надходжень. Це дуже корисна інформація для майбутнього, бо зараз вся Херсонська область підпадає під територію відновлення.

Тому важливо контролювати структуру надходження податків, це показує динаміку, їх мало, але громада бачить як рухатися далі.

Ми тут даємо аналіз ризиків, аналізуємо структуру видатків і даємо короткий висновок що з цим робити.

Отже, очевидно, що по всім громадам власних бюджетів не буде вистачати навіть на самі дрібні потреби відновлення, тому, звісно, ми будемо вже конкретно прогнозувати свої заходи з відновлення, будемо спиратися на необхідність залучення зовнішніх джерел. Тому ми і залучаємо всі можливі джерела до співпраці.

Дуже якісно громада попрацювала з економічною складовою. Тут у нас влучно розляглися доходи і кількість суб'єктів по бачимо, що вся попередня

інформація підтверджується, ми бачимо, де у нас сконцентровані основні галузі, де мікро і мале підприємництво.

Бачимо екологічну ситуацію в громаді. Поки що загальну інформацію про забруднення довкілля без врахування наслідків Каховської катастрофи. Тут також треба попрацювати додатково.

Є цікаві дані про корисні копалини і можливість розвитку альтернативної енергетики, а це питання підвищення інвестиційної привабливості регіону.

Далі ми аналізували шкоду, заподіяну природному середовищу бойовими діями і характеристики житлової забудови без пошкоджень.

Потім ідуть робочі розділи, тобто те, з чим ми зайшли у воєнний стан і те як на громаду вплинула війна.

Ми хотіли би отримати від ОВА інформацію про характери обстрілів.

На кількох зустрічах ми говорили з керівниками різних напрямків, що нам би було бажано цю інформацію взяти хоча би дуже грубо, про те, якими типами озброєння обстрілювалися громади і, відповідно, які типи вибухонебезпечних предметів могли пошкоджувати територію і засмічувати її.

Це потрібно для плану рекультивациі земель, плану розмінування. За даними громади, 85% земель не використовується через засмічення вибухонебезпечними предметами, а близько 95% всієї території громади підлягає розмінуванню.

Розмінування іде на рівні держави, техніки в необхідній кількості не вистачає.

По кількості руйнувань житлових будинків інформацію ми отримали, по руйнуванням об'єктів критичної інфраструктури – інформація закрита.

По об'єктах енергетики та іншим стратегічним обласного та вище рівнів інформації не буде, вона закрита.

Нагадаю, що ви нам обіцяли надати свої плани стосовно потреб в укриттях : що планується добудувати, де вбачається необхідність створення пересувних і стаціонарних засобів захисту. Таку інформацію обіцяли надати до середини вересня.

Плануємо на початку жовтня провести тренінг, щоб показати громаді що таке стандарти і ДБНи, на що вони впливають. Навіть якщо у громади немає свого архітектора, але це серйозна інформація, якою треба громаді володіти і враховувати при відбудові.

В кожному розділі ми даємо аналітику, це не просто цифри, ми пояснюємо що це за цифри, на що вони впливають. Ми проаналізували всі матеріали, які є в наявності у громад. І там, де була паперова версія, все перевели у формат ПДФ і зробили основу, на якій вже можна працювати.

Для всіх громад Херсонської області однозначно робимо висновок, що треба відшукувати ресурси і робити плани просторового розвитку, можливо, навіть виходити в даному випадку з огляду на вашу унікальність, виходити на пілотний експеримент, на окрему Постанову Кабміну, щоб робити це одночасно по всім 17 громадам, які зараз підконтрольні, зібрані дані дадуть змогу швидко нанести всі дані одним махом і знайти проект, який все це профінансує.

Покажу ще окремий додаток, це додаткові плани громади на відновлення. Які напрямки розвивати, як використати об'єкти культурної спадщини, зробити їх магнітами, що робити з охоронними зонами навколо пам'яток, це є обмеження, які можуть перешкоджати розвитку, бо 25-30 % територій в обмеженнях. Тут треба віддавати пріоритет виготовленню технічної документації, що дозволить зменшити охоронні зони.

Створили систему в векторі, яка дозволяє абсолютно всю інформацію нанести, структурувати за напрямками і, відповідно, за допомогою підключення або відключення певних фільтрів моделювати ситуацію.

(Демонструють систему моделювання.)

БУТРИЙ Д.С.:

Дуже вдячний за допомогу, те, що ми зараз побачили, дійсно дуже круто, пророблена велика робота.

КОЗИНА В.В.:

Не в усіх громадах є достатньо даних для того, щоб зробити текстову основу, можливо, ми робимо надмірну деталізацію, але це впливає на якість кінцевого результату нашої роботи.

БУТРИЙ Д.С.:

Дякую, Віро Вадимівна, за презентацію. Пророблена колосальна робота, я думаю, що це не надмірна деталізація.

Ми повинні створити дійсно фаховий базовий документ. Нам треба відпрацювати систему планування документів, це Програма відновлення, план відновлення, стратегія розвитку території, Комплексні плани просторового розвитку громад, тобто це все є узгоджені документи, які повинні між собою коригуватися. Саме такий варіант буде дуже ефективним.

Ще раз Вам дякую за проведену роботу, за допомогу.

ВИРІШИЛИ:

БУТРИЙ Д.С.

За результатами засідання робочої групи з розроблення проекту Програми комплексного відновлення Херсонської області на період до 2027 року буде видано доручення першого заступника голови обласної державної адміністрації.

Голова робочої групи

Дмитро БУТРИЙ

Секретар робочої групи

Наталія ЧЕРНИШЕВА